

Norrvatten

info@norrvatten.se

Föreskrifter för vattenskyddsområde för Finsta grundvattentäkt i Norrtälje kommun

Länsstyrelsen i Stockholms län beslutar om vattenskyddsområde för Finsta grundvattentäkt i Norrtälje kommun.

Vattenskyddsområdet är indelat i vattentäktszon samt primär och sekundär skyddszon.

Detta beslut ersätter Österbygdens vattendomstols dom den 5 mars 1963, dom A 19/1963, i de delar som avser vattentäkten för Finsta.

För att tillgodose syftet med skyddsområdet meddelar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 22 § miljöbalken nedanstående skyddsföreskrifter som ska gälla inom vattenskyddsområdet.

Skyddsföreskrifter

Definitioner

1 § I dessa föreskrifter avses med

avfall: varje ämne eller föremål som innehavaren gör sig av med eller avser eller är skyldig att göra sig av med,

avloppsvatten: spillvatten, dagvatten eller kylvatten,

befintlig verksamhet, befintlig anläggning: verksamhet eller anläggning som finns då dessa föreskrifter träder i kraft,

bekämpningsmedel: kemisk eller biologisk produkt som är avsedd att förebygga eller motverka att djur, växter eller mikroorganismer förorsakar skada eller olägenhet för människors hälsa, miljö eller skada på egendom,

dagvatten: ytligt avrinnande regnvatten eller smältvatten,

energianläggning: anläggning för lagring av eller utvinning av värmeenergi eller kyla ur berg, jord eller vatten eller genom uttag av vatten från berg och jord,

grot: kortform för "grenar och toppar" efter en skogsavverkning,

hantering: tillverkning, bearbetning, behandling, spridning, förpackning, förvaring, användning, omhändertagande, destruktion, konvertering, saluförande, överlåtelse och därmed jämförliga förfaranden,

risk för vattenförorening: en inte obetydlig eller ringa risk för negativ påverkan på grundvattnet genom tillförsel eller spridning av förorenande ämnen till mark eller vatten,

spillvatten: toalettvatten, bad- disk- och tvättvatten, vatten från industrier eller annan flytande orenlighet, och

växtnäringsmedel: naturgödsel, handelsgödsel, avloppsslam eller andra ämnen som tillförs gröda i näringstillskottssyfte.

Vattentäktsson

2 § Inom vattentäktssonen får endast vattentäktsverksamhet bedrivas. Vattentäktens huvudman ansvarar för att vattentäktssonen är inhägnad.

Petroleumprodukter, drivmedel och brandfarliga vätskor

3 § Inom primär skyddszon gäller följande:

1. Hantering av mer än 50 liter petroleumprodukter, drivmedel eller brandfarliga vätskor får inte ske utan tillstånd. Undantag gäller för:
 - a. hantering för normalt nyttjande av bostads-, jordbruks- eller skogsbruksfastighet eller för att försörja bostads- eller jordbruksfastighets befintliga uppvärmning
 - b. användning i fordon eller arbetsmaskiner.
2. Anläggande av oljetankar eller cisterner i mark är förbjudet. Undantag gäller för byte av befintliga oljetankar och cisterner i mark.
3. Uppställning av tankbilar, tanksläp eller andra transportbehållare som innehåller petroleumprodukter eller annat farligt gods eller hälso- eller miljöfarliga ämnen är förbjuden.
4. All hantering ska ske på sådant sätt att risk för läckage eller spill minimeras.

4 § Inom sekundär skyddszon gäller följande:

1. Hantering av mer än 100 liter petroleumprodukter, drivmedel eller brandfarliga vätskor får inte ske utan tillstånd. Undantag gäller för:
 - a. hantering för normalt nyttjande av bostads-, jordbruks- eller skogsbruksfastighet eller för att försörja bostads- eller jordbruksfastighets befintliga uppvärmning
 - b. användning i fordon eller arbetsmaskiner.
2. Anläggande av oljetankar eller cisterner i mark är förbjudet. Undantag gäller för byte av befintliga oljetankar och cisterner i mark.
3. Uppställning av tankbilar, tanksläp, eller andra transportbehållare som innehåller petroleumprodukter eller annat farligt gods eller hälso- eller miljöfarliga ämnen får endast ske på en för ändamålet särskilt anordnad uppställningsplats samt får inte ske utan anmälan.

4. All hantering ska ske på sådant sätt att risk för läckage eller spill minimeras.

Bekämpningsmedel

5 § Inom primär och sekundär skyddszon får hantering av bekämpningsmedel inte ske utan tillstånd. Undantag gäller för hantering i samband med punktsanering mot ohyra eller skadedjur.

Jord- och skogsbruk samt trädgård

6 § Inom primär skyddszon gäller följande:

1. Nyetablering av gödselstäder, urinbrunnar eller ensilageanläggningar är förbjudet.
2. Spridning av avloppsslam är förbjuden.
3. Hantering av växtnäringsmedel annat än avloppsslam får inte ske utan tillstånd. Undantag gäller för hantering av växtnäringsmedel för enskilt hushållsbehov.
4. Upplag av timmer, virke, grot, bark, flis, spån eller liknande är förbjudet. Undantag gäller för upplag av ved för enskilt hushållsbehov.

7 § Inom sekundär skyddszon gäller följande:

1. Nyetablering av gödselstäder, urinbrunnar eller ensilageanläggningar får inte ske utan tillstånd.
2. Hantering av växtnäringsmedel får inte ske utan tillstånd. Undantag gäller för hantering av växtnäringsmedel för enskilt hushållsbehov.
3. Upplag av timmer, virke, grot, bark, flis, spån eller liknande är förbjudet. Undantag gäller för:
 - a. upplag kortare än 18 månader
 - b. upplag av ved för enskilt hushållsbehov.
4. Vattenbegjutning av timmerupplag är förbjuden.

Avloppsvatten

8 § Inom primär skyddszon gäller följande:

1. Utsläpp av spillvatten på eller i mark eller till yt- eller grundvatten är förbjudet. Undantag gäller för:
 - a. befintliga anläggningar. Dessa får fortsätta användas i den omfattning de har då dessa föreskrifter träder i kraft
 - b. befintliga anläggningar som ändras i syfte att förebygga förorening av yt- eller grundvatten. En sådan ändring får inte innebära att en anläggning utökas för att ansluta ytterligare hushåll.
2. Nya avloppsledningar för spillvatten ska vara täta.
3. Utsläpp av dagvatten från nya eller ombyggda bilvägar samt andra nya eller ombyggda hårdgjorda markytor för fordonsanvändning med en yta större än 100 m² får inte ske utan tillstånd.

9 § Inom sekundär skyddszon gäller följande:

1. Utsläpp av spillvatten på eller i mark eller till yt- eller grundvatten får inte ske utan tillstånd. Undantag gäller för:
 - a. befintliga anläggningar. Dessa får fortsätta användas i den omfattning de har då dessa föreskrifter träder i kraft
 - b. befintliga anläggningar som ändras i syfte att förebygga förorening av yt- eller grundvatten. En sådan ändring får inte innebära att en anläggning utökas för att ansluta ytterligare hushåll.
2. Nya avloppsledningar för spillvatten ska vara täta.
3. Utsläpp av dagvatten från nya eller ombyggda bilvägar samt andra nya eller ombyggda hårdgjorda markytor för fordonsanvändning med en yta större än 100 m² får inte ske utan tillstånd.

Hantering av avfall

10 § Inom primär skyddszon gäller följande:

1. Deponering, omlastning, bearbetning och sortering av avfall, lagring som en del av att samla in avfall samt uppläggning av massor är förbjudet. Undantag gäller för avfall som uppkommit i

egen verksamhet eller i enskilt hushåll, som tillfälligt får lagras i avvaktan på borttransport på en anordnad plats utan risk för läckage.

2. Upplag av snö från områden utanför primär skyddszon är förbjudet.

11 § Inom sekundär skyddszon gäller följande:

1. Deponering, omlastning, bearbetning och sortering av avfall, lagring som en del av att samla in avfall samt uppläggning av massor är förbjudet. Undantag gäller för:
 - a. avfall som uppkommit i egen verksamhet eller i enskilt hushåll, som tillfälligt får lagras i avvaktan på borttransport på en anordnad plats utan risk för läckage
 - b. nederbördsskyddade kärl avsedda för förpacknings- och tidningsinsamling eller hushållsavfall.
2. Upplag av snö från områden utanför vattenskyddsområdet är förbjudet.

Täktverksamhet samt mark- och anläggningsarbeten

12 § Inom primär och sekundär skyddszon gäller följande:

1. Materialtäkt är förbjudet.
2. Mark- och anläggningsarbeten får inte ske utan tillstånd. Undantag gäller för:
 - a. mindre arbeten som kan ske utan risk för vattenförorening
 - b. akuta arbeten för drift och underhåll av väg eller järnväg, el-, tele-, fiber-, vatten-, avlopps- eller fjärrvärmeledningar etc.
3. Markutfyllnad eller återfyllnad av schakt med massor som kan medföra risk för vattenförorening är förbjudet.

Energianläggning

13 § Inom primär skyddszon gäller följande:

1. Anordnande av energianläggning är förbjudet.
2. Ändring av energianläggning får inte ske utan tillstånd.

14 § Inom sekundär skyddszon får anordnande eller ändring av energianläggning inte ske utan tillstånd.

Väghållning

15 § Inom primär och sekundär skyddszon gäller följande:

1. Upplag av asfalt, oljegrus, vägsalt eller dammbindningsmedel är förbjudet.
2. Halkbekämpning och dammbindning ska ske på sådant sätt att användandet av vägsalt, saltinblandad sand och grus samt dammbindningsmedel minimeras.

Övrig miljöfarlig verksamhet

16 § Inom primär skyddszon är ny miljöfarlig verksamhet som inte regleras på annat sätt i föreskrifterna och som kan medföra risk för vattenförorening förbjuden.

17 § Inom sekundär skyddszon får miljöfarlig verksamhet som inte regleras på annat sätt i föreskrifterna och som kan medföra risk för vattenförorening och inte omfattas av anmälnings- eller tillståndsplikt enligt miljöbalken inte bedrivas utan tillstånd.

18 § Inom primär skyddszon är rengöring med kemikalier, avfettning, målning eller kemisk behandling av motordrivna fordon förbjuden. Undantag gäller för:

- a. befintliga anläggningar för service och underhåll av fordon och båtar
- b. anläggningar för fordonstvätt som har godtagits av bygg- och miljönämnden efter en anmälan enligt miljöbalken eller förordning som meddelats med stöd av miljöbalken.

19 § Inom sekundär skyddszon är rengöring med kemikalier, avfettning, målning eller kemisk behandling av motordrivna fordon förbjuden. Undantag gäller för:

- a. befintliga anläggningar för service och underhåll av fordon och båtar

- b. anläggningar för fordonstvätt som har godtagits av bygg- och miljönämnden efter en anmälan enligt miljöbalken eller förordning som meddelats med stöd av miljöbalken
- c. tvätt av jord- och skogsbruksfordon samt tillhörande arbetsredskap som sker på särskilt iordningställd plats och är utformad så att risk för vattenförorening inte uppkommer.

20 § Inom primär och sekundär skyddszon får hantering av impregneringsmedel, lösningsmedel eller andra kemiska produkter än kemiska bekämpningsmedel eller andra för grundvattnet skadliga varor som inte redan omfattas av förbud eller tillståndsplikt enligt dessa föreskrifter, författning eller annan föreskrift, inte ske utan tillstånd. Undantag gäller för hantering av sådana produkter eller varor för enskilda hushålls och verksamheters normala husbehov/underhållsbehov som sker utan risk för spill eller läckage.

21 § Inom primär och sekundär skyddszon är motorbanor förbjudna.

Allmänna bestämmelser

22 § För vattenskyddsområdet gäller följande allmänna bestämmelser:

1. Föreskrifterna utgör inte hinder mot den hantering och de verksamheter som är nödvändiga för drift, utveckling och underhåll av huvudmannens grundvattentäkt inom vattenskyddsområdet.
2. Huvudmannen för vattentäkten ansvarar för att informationsskyltar finns uppsatta på väl synliga platser invid vägar som leder in i eller genom skyddsområdet. Uppsättningen får ske på annans mark. Utformningen av skyltar ska följa rådande rekommendationer om utmärkning av vattenskyddsområde.
3. I det fall tillstånd krävs enligt dessa föreskrifter ska ansökan prövas av kommunens nämnd för miljöfrågor, f.n. Norrtälje kommuns bygg- och miljönämnd.
4. I de fall anmälan krävs enligt dessa föreskrifter ska denna lämnas till kommunens nämnd för miljöfrågor, f.n. Norrtälje kommuns bygg- och miljönämnd. En anmälningspliktig verksamhet enligt dessa föreskrifter får påbörjas tidigast sex veckor efter det att anmälan har gjorts, om inte nämnden bestämmer något annat. Nämnden får föreskriva

skyddsåtgärder och försiktighetsmått samt förbud mot anmäld åtgärd.

5. Tillstånd enligt dessa föreskrifter krävs inte om verksamheten har tillståndsprövats eller kräver tillstånd enligt andra bestämmelser i miljöbalken eller enligt förordning som meddelats med stöd av miljöbalken.

Beslutet med tillhörande karta förvaras på Länsstyrelsens enhet för mark- och vattenskydd.

-
1. Dessa föreskrifter träder i kraft den 16 februari 2026.
 2. Pågående verksamhet som omfattas av tillståndsplikt enligt dessa föreskrifter och som inte har varit tillståndspliktig enligt äldre föreskrifter får, utan hinder av tillståndsplikten, bedrivas i oförändrad omfattning intill dagen två år efter att dessa föreskrifter har trätt i kraft. Därefter får verksamheten bedrivas endast om verksamheten senast den dagen lämnat in en ansökan om tillstånd och tillståndsmyndigheten eller tillsynsmyndigheten inte beslutar om annat.

Pågående verksamhet som omfattas av förbud enligt dessa föreskrifter får, utan hinder av förbudet, bedrivas i oförändrad omfattning intill dagen två år efter att dessa föreskrifter har trätt i kraft. Därefter får verksamheten inte bedrivas.

Bilaga 1 - Upplysningar

Påföljd

Överträdelse av skyddsbestämmelserna kan medföra ansvar enligt 29 kap. miljöbalken.

Hänsynsregler

I 2 kap. miljöbalken finns allmänna hänsynsregler som bland annat innebär att alla som bedriver eller avser bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd ska skaffa sig den kunskap som behövs med hänsyn till verksamhetens eller åtgärdens art och omfattning för att skydda människors hälsa och miljön mot skada eller olägenhet. Dessutom ska densamma utföra de skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. Detta innebär att om en yt- eller grundvattentillgång utnyttjas eller kan antas komma att utnyttjas för vattentäkt, så är alla som vill bedriva sådan verksamhet eller vidta sådana åtgärder som kan skada vattentillgången skyldiga att skaffa sig tillräckliga kunskaper och vidta de skyddsåtgärder, tåla de begränsningar av verksamheten och iaktta de försiktighetsmått i övrigt som skäligen kan fordras för att förebygga eller avhjälpa skadan.

Beredskap

Beredskapsplan för sanering vid akut föroreningsrisk bör upprättas av vattentäktens huvudman senast ett år efter det att dessa föreskrifter fastställs.

Anmälan om olyckshändelse och släckinsats

Den som orsakat eller fått kännedom om en olyckshändelse, spill eller läckage som utgör risk för vattenförorening bör omgående anmäla detta till den kommunala räddningstjänsten tel. 112, den kommunala nämnden inom miljö- och hälsoskyddsområdet samt till vattentäktens huvudman. Av 2 kap. 1 § lagen (2003:778) om skydd mot olyckor framgår bland annat att den som får kännedom om en olycka som innebär allvarlig risk för miljön ska tillkalla hjälp. Detsamma gäller den som får kännedom om att det föreligger en överhängande fara för sådan olycka.

Efter avslutad räddningsinsats vid en olycka som inneburit att miljön har blivit skadad ska räddningsledaren underrätta den eller de kommunala nämnder som fullgör uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet samt länsstyrelsen. Detta framgår av 6 kap. 1 § förordningen (2003:789) om skydd mot olyckor. Även vattentäktens huvudman bör informeras.

Ersättning

Bestämmelser om eventuell ersättning för intrång i pågående markanvändning m.m. regleras i 31 kap. 4 § miljöbalken och prövas därför i annan ordning. Fastighetsägare och innehavare av särskild rätt till fastighet kan i vissa fall ha rätt till ersättning om föreskrift för vattenskyddsområde innebär att pågående markanvändning avsevärt försvåras. Detsamma gäller om mark tas i anspråk. Ersättning utgår dock inte för den "förlust" som beror på att förväntningar om ändring i markens användningssätt inte kan infrias på grund av skyddsföreskrift.

Tillsyn

Länsstyrelsen är tillsynsmyndighet för vattenskyddsområden enligt miljöbalken och förordningen (2011:13) om tillsyn enligt miljöbalken. Länsstyrelsen kan överlåta tillsynen till en kommunal nämnd om kommunfullmäktige begär det. Kommunen är tillsynsmyndighet för miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd enligt miljöbalken och förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd.

Dispens

Om det finns särskilda skäl kan Länsstyrelsen medge dispens från meddelade föreskrifter, enligt 7 kap. 26 § miljöbalken. I samband med sådan prövning kan Länsstyrelsen föreskriva de särskilda villkor som behövs för att undvika vattenförorening (16 kap. 2 § miljöbalken). Dispens får meddelas endast om det är förenligt med föreskrifternas syfte.

Tillstånd

I de fall tillstånd krävs enligt dessa föreskrifter ska en skriftlig ansökan lämnas till kommunens nämnd för miljöfrågor. Tillstånd får förenas med villkor.

Information

Vattentäktens huvudman bör regelbundet informera fastighetsägare, nyttjanderättshavare och verksamhetsutövare inom skyddsområdet om här meddelade föreskrifter.

Ny lagstiftning

Ny lagstiftning eller nya bestämmelser enligt förordningar, som fastställts efter beslutsdatum för föreliggande skyddsföreskrifter och som utökar skyldigheterna inom här aktuellt skyddsområde, gäller utöver här meddelade skyddsföreskrifter.

Övrig lagstiftning

Tillstånd eller dispens enligt dessa vattenskyddsföreskrifter innebär inte att det inte kan krävas prövning enligt annan lagstiftning. Utöver ovanstående föreskrifter gäller bland annat vad som sägs i gällande författningar.

Hantering av brandfarliga vätskor

I Naturvårdsverkets föreskrifter NFS 2021:10 om skydd mot mark- och vattenförorening vid hantering av brandfarliga vätskor och spilloljor finns särskilda bestämmelser som gäller inom vattenskyddsområde. Det innebär bland annat att det ställs krav på sekundärt skydd för cisterner och lösa behållare, samt krav på information till tillsynsmyndigheten.

Spridning av bekämpningsmedel

I Naturvårdsverkets föreskrifter NFS 2015:2 finns föreskrifter om användningen av växtskyddsmedel inom vattenskyddsområde.

Spridning av gödsel

I Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2004:62) om miljöhänsyn i jordbruket vad avser växtnäring finns bestämmelser om lagring och spridning av gödsel.

Energianläggningar

Anläggningar för utvinning av värmeenergi ur berg, mark och vatten, uttag av vatten från berg och jord samt andra typer av borrhinar kan vara anmälnings- eller tillståndspliktig verksamhet enligt förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd.

Miljöfarlig verksamhet

I förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd samt miljöprövningsförordningen (2013:251) finns regler som rör miljöfarlig verksamhet och som gäller utöver här meddelade föreskrifter. Till exempel regleras enskilda avlopp.